

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan sveder, izmahi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na doma račun se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Popisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Malo politično slepilo.

V članku, kateri smo pred nekaj dnevi priobčili pod tem zaglavjem, strgali smo gospodu kanoniku in državnemu poslancu Karlu Klunu zopet jedenkrat krinko raz obraz in ga postavili pred javnost v vsi njegovi nagoti.

Postopanje kanonika Kluna glede volilne pravice poslov, živečih s svojimi gospodarji v družbinski zvezi, je preznačilno za politično značajnost gospoda kanonika Kluna in njegove stranke, da bi mogli to stvar kar na kratko pozabiti.

Povedali smo v rečenem članku, da je gospod kanonik Klun v odseku za volilno reformo glasoval za predlog, naj se te vrste poslom dovoli volilna pravica v bodoči peti kuriji, potem pa, ko je ta predlog obveljal, in sicer tudi z njegovo pomočjo, da je podpisal minoritetni predlog borniranega štajerskega poslanca Hagenhoferja, s katerim predlogom se zahteva, naj se v družinski zvezi z gospodarjem živečim poslom ne dovoli volilna pravica.

To pa ni vse, kar je storil kanonik Klun. S svojim podpisom na Hagenhoferjevem predlogu ni samo obsodil sam sebe, ker je glasoval za predlog, naj se da poslom volilna pravica, desavoniral je tudi sam svoje lastne navedbe pri generalni razpravi o načrtu volilne reforme.

Dne 22. februarja t. l. je imel odsek za volilno reformo sejo, v kateri se je vršila splošna razprava o Badenijevem načrtu. Jeden prvih govornikov je bil gospod kanonik Klun in v tem svojem govoru se je z vso odločnostjo in nedvoumnostjo potegoval za to, naj se tudi poslom dovoli volilna pravica.

Za to imamo klasično pričjo, namreč „Slovenca“. Gospod kanonik Klun sicer že davno več ne piše državnozbornih poročil za škofov organ, a kadar je treba, sebe postavi v pravo luč in pokaže svetu svoje vrline, tedaj prime še vedno rad za pero. Ni dvoma, da je gospod kanonik Klun sam spisal dotično poročilo, lahko torej rečemo, da lahko pokličemo kanonika Kluna za pričjo.

V tem poročilu o prvi seji odseka za volilno reformo se bere:

„Govornik (Klun) zahteva, da se za Kranjsko določita dva nova mandata, sicer bodo slovenski poslanci glasovali proti predlogi. Dalje opozarja na protislovje v načrtu. Priznava se namreč volilna pravica vsem samovlastnim avstrijskim državljanom, a ob jednem se odreka v družini stoječim osebam. Po Taafejem načrtu je bilo to opravičeno, ker bi bila gospodar in hlapec volila v jedni in isti kuriji. Ta pomislek pa odpade v novi kuriji.“

Tako je torej kanonik Klun govoril v seji odseka za volilno reformo dne 22. februarja t. l., v istem zmislu je glasoval dne 15. marca, potem pa premenil svoje prepričanje in podpisal Hagenhoferjev minoritetni predlog.

To je politično pustolovstvo, to je tako eklatantna politična breznačajnost, da si zopernejše misliti ne moremo, ki pa uprav z bengalično lučjo osveljuje, kako demoralizovana je klerikalna stranka, katere parlamentarni voditelj je kanonik Klun.

Kako, da je kanonik Klun tako naglo premenil svoje „prepričanje“? Poslanec Hagenhofer je tako duševno revše, da on gotovo ni sprebrnil kanonika Kluna; tudi zaradi grafa Falkenhayna ni Klun zatajil svojih nazorov, kajti slišal je njegove pomisleke pred glasovanjem, moral je torej nanj uplovati kak zunanji faktor, ta pa ne more biti nihče drugi, nego — šenklaški kapelanje.

Šenklaški kapelanje in kanonik Klun se že davno več ne ljubijo in da hodijo še vedno roko v roki, je zasluga škofa Missie, kateri se boji, da bi nastali dve klerikalni stranki: stranka kanonikov in župnikov s Klunom na čelu in stranka kapelanov, dočim bi on, škof, obsedel mej dvema stoloma. Kaka čutila goje krajski kapelanje za kanonika Kluna, izpričuje najmarkantnejše naslednja dogodbica:

Pred kakimi šestimi tedni se je v nekem kranjskem mestu sešlo več kapelanov. Menili so se, kako bi najbolje pokazali kanoniku Klunu svojo

— ljubezen. Čuli so se različni nasveti, soglasno odobravanje in največjo veselost pa je obudil predlog, naj se pošlje Klunu to, kar so časih turški sultani pošiljali v nemilost padlim pašam.

Kapelanje torej ne ljubijo Kluna in Klun ne ljubi kapelanov, pač pa se jih boji. Dandanes vladajo po kmetih kapelanje, župniki imajo le še bore malo ugleda in prav nič upliva in vsled tega je kanonik Klun primoran, plesati tako, kakor mu godejo šenklaški gospodje.

Ti pa niso prijatelji razširjenja volilne pravice, četudi to vedno zatrjujejo. Že zdaj imajo težko stališče s kmeti, kaj šele, če dobe hlapci volilno pravico in se zanese mej nje agitacija! Strah klerikalcev ni neosnovan, zategadelj pa je opravičeno domnevati, da so ljubljanski klerikalci prisilili kanonika Kluna, da je sam sebe udaril po zobeh in storil zgoraj popisano neznačajnost. Naši klerikalci so bili vedno sovražniki svobode, napredka in omike, ker je to pogoj njih obstanka; živa duša ne veruje njih nasprotnim besedam; vsak razsoden človek je prepričan, da nikjer ni dobiti toliko nasprotnikov razširjenju volilne pravice, nego v klerikalnem taboru.

V Ljubljani, 2. aprila.

Volilna reforma pride v državnem zboru dne 20. aprila na dnevni red. V mladočeskem klubu nikakor niso jedini glede glasovanja pri tretjem branju. Tako sta poslanca Březnovsky in Blažek se izjavila, da bodeča glasovala v tretjem branju proti vladni predlogi. Shod, na katerem sta poročala ta poslanca, je v posebni resoluciji pozval vse mladočeške poslance, naj glasujejo proti vladni predlogi. Radikalnejši poslanci torej hočejo volilce nahujskati proti klubu. To je poskušal tudi Rašin na nekem shodu, na katerem je poročal dr. Kaizl. To se mu pa ni bilo posrečilo in volilci so Kaizlu izrekli zupanje. Klub bode pa radi tega malo v zadregi, če nekateri njegovi člani proti vladni predlogi glasujejo, ker bi to bil dokaz pomankljive discipline. Bolje bi bil morda naredil, da je pustil svojim članom svo-

Listek.

Spomini na dunajska dneva 23. in 25. sušca „Glasbene Matice“.

III.

A ne samo uho poslušalcevo je imelo zares lep užitek, tudi očesu se je podajal slikovit prizor „im Ganzen ein sehr malerischer Anblick“ — kakor pravi „Oest. V. Ztg.“ Ko so nastopale v dolgih vrstah vrle naše pevke v narodnih nošah na oder, donel jim je nasproti simpatičen pozdrav. Kak utis so naredile, o tem naj vam pričajo nastopni odlomki, katere zopet prijavim v izvorniku:

„Neues Wiener Journal“ pravi: „Bevor noch das Ohr zu seinem Rechte kam, bot sich dem Auge ein prächtiges Bild voll fesselnden Reizes. Auf dem Podium standen an hundert Damen in der farbenfrohen Landestracht der Slovenen, in bunten Röcken, geblumten Busentüchern, weissen Puffärmeln, und unter den hohen Goldhauben schaute eine Fülle lieblicher Gesichter mit leuchtenden Blicken in den Saal. So viel Schönheit war schon lange nicht auf einem Flecke vereinigt und heute wird man in allen Tonarten singen und sagen hören von den anmuthigen Mädchen, die Laibach nach Wien entsendet hat.“

„Fremdenblatt“ setako izrazi: „Schon

das farbenprächtige Bild, welches die Schar reizvoller Mädchen in den malerischen Trachten des Krainerlandes darbot, wirkte überaus erhebend. Zumeist trugen die hübschen jugendlichen Sängerinnen die schöne Tracht Oberkrains, die hochstehende weisse Haube mit dem breiten Goldbesatz, den Goldgürtel um die Mitte, das farbige Seidentuch um die Brust und die schneeweiße Aermeln, doch waren auch die Trachten Unterkrains in weissen Kopftüchern stark vertreten. Man sah viele reizvolle Gesichtchen, manche von den sprichwörtlich gewordenen „schönen Laibacherinnen“.

„Neue Freie Presse“: „Mit lebhaftem Beifalle begrüsst betreten zuerst die Damen des Gesangvereines, etwa 100 an der Zahl, in der kleidsamen Krainer Nationaltracht die Musik-Estrade. Die eigenartige Kleidung — (katero opiše) — erregte das lebhafteste Interesse der Wiener Damen. Dieser Vielfärbigkeit gegenüber bildete das schwarze Kleid der männlichen Sänger eine wirksame Folie.“

„Presse“: „Der eigentliche Reiz lag in den jugendfrischen Gesichtern, welche lieblich unter der grossen Haube hervorlugten. Diese persönlichen Reize eines Singvereines setzten sich in künstlerische Werthe um. Was das Auge mit Wohlgefallen zu erkennen glaubte, bestätigte schon nach dem ersten Tacte das Ohr: Vorherrschen der Jugend und gesunde, gesättigte, Glanz und Wärme ausstrahlende

Stimmen. Ein gleich prächtiges Material stellten die Herren bei“ itd.

„Wiener Extrablatt“, (ki je prinesel slike dveh pevk v „avbah“, dveh pa v pečah) pravi: „Unter den Sängerinnen fielen zahlreiche Schönheiten mit feinen Raceköpfchen auf. Als sie aufmarschirten wurde man an den Aufzug der berühmten Slavjanskyschen Vocalcapelle erinnert, die gleichfalls im Nationalkostüm auftrat.“

To je nekoliko izjav, katere so mi bile ravno pri roki. Razvidno je iz njih, kako simpatično in laskavo je nepristransko dunajsko občinstvo pozdravilo posebno našo nadobudno žensko mladino. Vrle, rodoljubne gospe dr. Jenkove zares ženijalna ideja je prišla ravno po narodnih nošah dam v vsakem oziru do popolne veljave.

Pozabiti ne smem, da omenim krasno zložnega prologa g. prof. Stritarja, ki ga je navdušeno govoril dvorni igravec g. Kučera in je naredil globok utis na vse poslušalce. Jako lepo je prevel vse slovenske tekste na nemški jezik gosp. prof. Funtek in tako mnogo pripomogel, da so tudi nemški Dunajčani se seznanili s poetično lepoto posebno naših narodnih pesmi.

Mnogo bi vam, milostiva, lahko navel zanimivih epizod in laskavih izjav odličnih in merodajnih oseb, a predač bi me to vedlo iz ozkega, postavljenega mi okvira. Omenim naj le, da sta pri

